

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0129-251 від 15.11.2019
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ID ОП у ЄДЕБО	34603
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Туризм, другий (магістерський), 24 Сфера обслуговування, 242 Туризм
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://geo.univ.kiev.ua/uk/kafedri/krajinoznavstva-ta-turizmu/navchannya.html
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	24 Сфера обслуговування
Дата засідання	05.02.2020 року
№ протоколу	№ 21
Доповідач	Ольшанська Олександра Володимирівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<> наявні

<> виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

<> відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

<> встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

довге поле

--

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	<p>В</p>	<p>Освітня програма «Туризм» у цілому відповідає вимогам Критерію 1, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. При формуванні даної ОП було передбачено фокусування уваги на навчальних досягненнях, які мають стати основою кваліфікації, як ключового індикатора компетентності здобувача вищої освіти. Програмні компетентності й результати навчання сформовано відповідно до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій за другим (магістерським) рівнем, потреб цільових груп, запитів ринку праці, інтернаціоналізації спеціальності.</p>	<p>А</p>	<p>У висновках експертної групи зазначено, що за всіма підкритеріям, які входять до Критерію 1, є повна відповідність вимогам, що, у свою чергу, відповідає оцінці «А». Проте, у загальному аналізі щодо Критерію 1, недоліками, через які оцінку знижено до рівня «В», експертами наведено таку аргументацію: <i>«Слабкими сторонами ОП у контексті Критерію 1 є: відсутність Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Вбачається недостатня залученість ключових стейкхолдерів (особливо здобувачів вищої освіти) для формування цілей та програмних результатів навчання на фоні належно високого потенціалу Університету».</i> Перш за все, слід зазначити, що відсутність Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю не можна відносити до слабких сторін</p>

			<p>освітньої програми, що акредитується.</p> <p>По-друге, таке обґрунтування не відповідає висновку експертів за підкритерієм 2, який стосується цілей освітньої програми та програмних результатів навчання, що визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).</p> <p>У висновку за цим підкритерієм експертною групою зазначено: <i>«ОП акредитується вперше та враховує студентоцентриський (ред. студентоцентрований) підхід, інтереси різних категорій стейкхолдерів. Інтерв'ювання стейкхолдерів підтвердило факт існування не формального, а реального інтересу зацікавлених осіб. Участь стейкхолдерів у процесі формування освітнього процесу підтверджена документально та усними відповідями зацікавлених сторін».</i></p> <p>За всіма іншими підкритеріями експерти також визначають повний та високий рівень відповідності вимогам (див. звіт експертної групи).</p> <p>Особливо слід підкреслити унікальний характер освітньої програми «Туризм», яка реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти у КНУ імені Тараса Шевченка.</p> <p>Серед фактів, які дають підстави</p>
--	--	--	--

			<p>для такого твердження, є такі:</p> <ul style="list-style-type: none">- надзвичайний рівень прикладної спрямованості ОП «Туризм» - 44 кредити ЄКТС (або майже 50%) мають практичне спрямування, що забезпечує високу конкурентоспроможність випускників на ринку праці;- ОП «Туризм» передбачає вивчення передових технологій створення інноваційного туристичного продукту та шляхів його просування на вітчизняний та міжнародний ринки на засадах сталого розвитку. Це, в свою чергу, створює передумови для підготовки фахівців, які зможуть не тільки самостійно успішно вести туристичний бізнес, а й забезпечить підготовку кадрів для органів державної влади та місцевого самоврядування, здатних здійснювати управлінську діяльність у певному регіоні на засадах сталого розвитку, що цілком відповідає завданням, поставленим у Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна». <p>Такий підхід надає ОП «Туризм» особливої актуальності та унікальності, оскільки ця освітня програма є практично першою в Україні, де підготовку кадрів</p>
--	--	--	--

			<p>спрямовано на забезпечення потреб національної економіки фахівцями, які володіють комплексними та системними знаннями не тільки в галузі туристичної діяльності, а й практичними компетентностями, необхідними для розв'язання багатьох соціально-економічних та екологічних проблем на регіональному рівні на засадах сталого розвитку.</p> <p>Виходячи з вищезазначеного та враховуючи унікальність ОП «Туризм», вважаємо, що об'єктивних підстав для оцінювання за Критерієм 1 освітньої програми «Туризм» на рівні «В» - не існує.</p> <p>Грунтовний аналіз усіх підкритеріїв та висновки за ними експертної групи, зокрема про те, що наведені програмні результати навчання не тільки відповідають вимогам Національної рамки кваліфікації, але й формують здатність у здобувачів розв'язувати комплексні проблеми та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність у сфері туризму, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань, набуття професійних практичних навичок.</p> <p>Це свідчить про високий рівень якості та інноваційний характер ОП «Туризм». Усі вищезазначені аргументи, на наш погляд, надають усі підстави оцінити освітню</p>
--	--	--	--

				програму «Туризм» за Критерієм 1 на рівні «А».
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	ОП «Туризм» в контексті Критерію 2 у цілому відповідає вимогам, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.	В	
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	ОП «Туризм» загалом відповідає вимогам Критерію 3, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Правила прийому на навчання є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, своєчасно оприлюднюються на веб-сайті. Процес організації і проведення прийому здобувачів вищої освіти здійснюється на належному рівні з урахуванням вимог законодавства. Вимоги та процедури прийому на навчання, переведення, перезарахування результатів навчання, реалізації права на академічну мобільність за ОП формально визначені.	А	В аналізі та висновках експертної групи за всіма підкритеріями, що складають Критерій 3, міститься інформація про повну відповідність освітньої програми всім вимогам, підкреслено багато її позитивних сторін та конкурентних переваг за цим критерієм (<i>див. звіт експертної групи</i>). Єдиним аргументом зниження оцінки є такий: «...складна навігація пошуку необхідної інформації щодо доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання на веб-сайті Університету». На наш погляд, таке зауваження не може суттєво знизити якість освітньої програми за Критерієм 3. Більше того, слід особливо підкреслити, що всі вимоги підкритеріїв виконуються на високому (взірцевому) рівні, зокрема: - правила прийому на навчання за

			<p>освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО;</p> <ul style="list-style-type: none">- правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми;- визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми;- визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. <p>Все це надає підстави для висновку про високий рівень виконання вимог Критерію 3, зокрема, має місце чітка відповідність кожному</p>
--	--	--	--

				підкритерію та зразковий характер ОП «Туризм» за Критерієм 3. Усе вищезазначене, на наш погляд, слугує підґрунтям для оцінки «А» за даним критерієм.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Освітня програма «Туризм» за вимогами Критерію 4 у цілому відповідає, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.	В	
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Освітня програма в контексті Критерію 5 загалом відповідає вимогам, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.	В	
Критерій 6. Людські ресурси	А	Освітня програма «Туризму» повністю відповідає вимогам Критерію 6, недоліки не виявлено.	А	Освітня програма «Туризм» повністю відповідає вимогам підкритеріїв Критерію 6. Київський національний університет імені Тараса Шевченка формально зафіксував та втілює в практику прозору процедуру конкурсного добору НПП з урахуванням їхнього професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно до цілей ОП, налагоджено чітку систему професійного розвитку викладачів та систему матеріального та морального їх заохочення для

			<p>досягнення досконалості у викладанні.</p> <p>Слід особливо підкреслити, що крім того, що роботодавці-партнери постійно залучаються до проведення лекційних та практичних занять та беруть участь у рецензуванні ОП «Туризм», студенти відвідують туристичні компанії у межах виробничої практики, укладено цілу низку договорів з провідними туроператорами, інноваційним підходом у реалізації вимог Критерію 6, на наш погляд, є той факт, що випускова кафедра країнознавства та туризму КНУ імені Тараса Шевченка сьогодні практично є єдиною в Україні, яка стала одним із співзасновників стипендіальної програми «Майбутнє туристичної галузі», що проводиться під егідою компанії TRG, а також на кафедрі функціонує постійно діючий семінар «Практики туристичної галузі – майбутнім колегам». Все це значно підвищує конкурентоспроможність випускників на ринку праці, оскільки надає їм певні унікальні компетентності та створює реальні перспективи для подальшого працевлаштування й</p>
--	--	--	--

				кар'єрного зростання. Усі вищезазначені факти надають підстави для оцінювання ОП «Туризм» за Критерієм 6 на рівні «А».
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	А	Освітня програма в контексті Критерію 7 повністю відповідає вимогам, недоліки відсутні.	А	ОП «Туризм» повністю відповідає вимогам Критерію 7, недоліки відсутні. Крім того, слід особливо наголосити на цілий низці інноваційних методів та форм освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів вищої освіти, які запроваджено на ОП «Туризм». Серед них є такі підходи, які вперше запроваджено на кафедрі країнознавства та туризму для студентів заочної форми навчання ОП «Туризм», зокрема : - менторство як процес взаємодії та наставництва особи зі значним життєвим досвідом і молодими людьми, що забезпечується кураторською роботою та спілкуванням з викладачами; - індивідуальні завдання з урахуванням виробничого досвіду студента та його наукових інтересів; - студентам заочної форми від кафедри пропонуються вакансії

				<p>на підприємствах-партнерах кафедри, а кафедра виступає гарантом якості (підготовленості до самостійної роботи і виконання функціональних обов'язків) фахівця.</p> <p>На наш погляд, все це надає підстави для висновку про високий рівень виконання вимог Критерію 7, зокрема, в частині чіткої відповідності кожному підкритерію та використання інноваційних методів та форм в освітній, організаційній, інформаційній та консультативній діяльності за ОП «Туризм».</p> <p>Вищезазначене свідчить про зразковий характер ОП за даним критерієм та відповідає рівню «А».</p>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	Освітня програма в цілому відповідає вимогам Критерію 8, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.	В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Освітня програма «Туризм» в контексті Критерію 9 загалом відповідає вимогам, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. . В Університеті дотримуються вимоги щодо	А	В аналізі та висновках експертної групи за всіма підкритеріями, що складають Критерій 9, міститься інформація про повну відповідність освітньої програми всім вимогам, а також високий <i>(див. звіт експертної групи).</i>

		<p>прозорості і публічності діяльності, що дозволило пересвідчитись про дійсне виконання ЗВО своєї суспільної місії та інструментальну цінність інформування стейкхолдерів про різні аспекти освітнього процесу на ОП.</p>	<p>Проте, якість ОП «Туризм» за цим критерієм оцінено на рівні «В». В якості аргументації такого оцінювання експертами вказано такі слабкі сторони ОП, як: «...недостатня популяризація інформаційної обізнаності студентів щодо їх прав. Існує деяка складність пошуку інформації на веб-сайтах (сторінках) різних рівнів управління Університету». На наше переконання, такі зауваження не можна вважати такими, що суттєво впливають на загальний високий рівень оцінки освітньої програми «Туризм» за підкритеріями, що входять до Критерію 9.</p> <p>Крім того, вкрай необхідно особливо підкреслити сильні сторони ОП «Туризм» у контексті Критерію 9, якими:</p> <ul style="list-style-type: none">- чіткість, зрозумілість, доступність на офіційному веб-сайті ЗВО інформації про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства;- стейкхолдери мають реальну можливість подавати свої
--	--	--	--

				<p>пропозиції та зауваження до відповідних проектів ОП;</p> <ul style="list-style-type: none"> - надана на веб-сайті інформація про ОП є достатньою для поінформованого вибору вступників та врахування побажань роботодавців; - доступною є необхідна фінансова інформації стосовно реалізації ОП; - чітке дотримання вимоги щодо прозорості і публічності діяльності дозволяє пересвідчитись про дійсне виконання ЗВО своєї суспільної місії та інструментальну цінність інформування стейкхолдерів про різні аспекти освітнього процесу на ОП. <p>Усе вищезазначене свідчить про високий рівень відповідності ОП «Туризм» усім підкритеріям Критерію 9 та надає всі підстави оцінити його виконання на високому (взірцевому) рівні, тобто на рівні оцінки «А».</p>
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

В якості рекомендацій щодо подальшого удосконалення освітньої програми «Туризм», що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, можна навести такі:

- передбачити можливість удосконалення механізму реалізації прав здобувачів на індивідуальний вибір начальних дисциплін;
- передбачити можливість щодо запровадження дуальної форми освіти за освітньою програмою;
- активізувати залучення закордонних лекторів та запровадити практику використання в навчальному процесі онлайн-семінарів (вебінарів) із закордонними науковцями та практиками;
- враховуючи специфіку ОП «Туризм», збільшити кількість навчальних дисциплін, які викладаються англійською мовою;
- посилити залучення студентів до фокус-груп або до груп забезпечення якості ОП «Туризм».

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<+> акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

<> акредитацію ОП

<> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

<> відмову в акредитації ОП

Доповідач

Ольшанська О.В.